

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוכ"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוכ"ן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 6:51 | 7:07 | 6:59 | 7:08

מוצאי שבת 8:05 | 8:07 | 8:08 | 8:06

רבינו תם 8:43 | 8:40 | 8:43 | 8:42

משכיל לדוד

להאיר את העולם ביראת השם

הטוב ביותר, בזמן שחז"ל הועידו אותו לגהינום. וכבר נתפרסמו ברבים תקלות רפואיות רבות אשר גרמו למות החולים. ואמנם לא ביקשו הרופאים לקצר את חיי החולה במזיד, מכל מקום מתוך היותם יצורי בשר ודם המוגבלים מעצם טבעם, לא פעם שגו המה וגרמו לקיצור חיי החולה במקום להמציא לו את רפואתו.

וכך בכל תחום ותחום בחיים, נראה שכל הקורה עימנו וסובב אותנו תלוי בידי ה' יתברך שברא את העולם והכל שלו, מלבד עניין יראת שמים התלוי במאמצי האדם וברצונו. ולכך יש לנו להבין כיצד זה משה אומר לישראל שהקב"ה שואל מעימם רק לירא אותו, כאשר הוא משתמש בלשון שמשמע ממנה כאילו קל ופשוט להשיג מעלה מיוחדת זו אשר נקנית בכוחות האדם לבדו.

ונראה לבאר את הדברים כך, שכאשר אדם קם בבוקר, עליו לקרוא מיד בקומו (משנה ברורה סי' א ס"ק ח) "מודה אני לפניך מלך חי וקים שהחזרת בי נשמתی בחמלה, רבה אמונתך". ולמעשה אמירה זו שאנו אומרים בקומו מידי בוקר, באה להעיד על כך שבזמן שישנונו, נשמתנו עלתה למרום והיתה מופקדת בידי ה' יתברך, ומתוך שחמל וריחם עלינו, השיב אותה חזרה אלינו. וכאשר אדם קורא קריאה זו מידי בוקר בבוקרו, יש בזה לחדד בקרבו את ההכרה והתבונה שהקב"ה הוא זה שברא ויצר אותו בדת, בבניה ובהשכל ועל כן כל הקורות עימו וכל הפעולות שפועל, הינן מכוחו של ה' יתברך. וזהו שאמר הנביא ירמיהו (איכה ג, כג) "חדשים לבקרים רבה אמונתך", רוצה לומר שכאשר אדם מקבל בבוקר את נשמתו חזרה, מיד מתחדשת בו האמונה בה' יתברך שבחמלתו החזיר לו את נשמתו.

כאשר מתגברת באדם האמונה בה', אותה אמונה מביאה אותו לידי יראת שמים שהיא למעשה יראת החטא. ומשמע שההתבוננות בנעשה עם נשמתנו מחזקת את האמונה אשר מעוררת את יראת ה', וכתוצאה מכך מגיע האדם גם לידי יראת חטא. והעולה מאלו הדברים שבכדי שיראת ה' תשתרש בקרבנו, ראוי לנו לומר בבוקר 'מודה אני' מתוך כוונה גדולה ולרדת לשרושן של המילים. ואם נתבונן נראה שזהו דבר קל ופשוט, ולפיכך צדק משה בזה שאמר לישראל שיראת ה' הינה מעלה שניתן לקנותה בקלות.

ולמעשה יראת שמים נתונה באדם כבר מעת לידתו, אלא שעליו לפקוח את עיניו באור התורה ולהבחין בה. וזהו כגון חדר המלא בכל טוב שבכדי להבחין בכל הדברים הטובים המצויים בו, יש להדליק את האור, אך אם לא נדליק את האור הרי שלא נצליח לראות את כל הדברים הנפלאים הקיימים בחדר. ואף אנו בכדי שנוכל להבחין ביראת שמים הנתונה בקרבנו ונצליח להתחבר אליה, עלינו להדליק את האור בקרבנו על ידי אור התורה ועל ידי שנקדיש את הרגעים הראשונים של הבוקר לה' יתברך לבדו מתוך שנאמר בכוונה גמורה 'מודה אני לפניך... בחמלה, רבה אמונתך'.

"ועתה ישראל מה ה' א-להיך שואל מעמך כי אם ליראה את ה' א-להיך ללכת בכל דרכיו ולאבהה אותו ולעבוד את ה' א-להיך בכל לבבך ובכל נפשך" (דברים י"ב) "כי אם ליראה" - ביאר רש"י (שם) 'רבותינו דרשו מכאן, הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים'.

משה אומר לבני ישראל שכל מה שהקב"ה מבקש מהם תלוי ביראת שמים, ומתוך שתהא בהם יראת השם, יצליחו המה להשיג את כל המעלות כולן. ועל דברים אלו שאמר משה לישראל שואלת הגמרא (ברכות לג, ב) - וכי יראת שמים הינה דבר קטן וקל להשגה, הלא מהאופן שפנה משה לישראל נראה שנדמה בעיניו שיראת שמים הינה דבר פשוט שקל לקנותו, וכיצד זה ניתן לומר על יראת ה' שהינה דבר קל בזמן שכבר הודיעונו חז"ל (שם) 'הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים'. ומשיבה הגמרא שעבור משה רבנו, יראת שמים היתה אכן דבר קל ופשוט להשגה ועל כן דיבר בלשון זו לבני ישראל.

ונראה ששאלת הגמרא בעינה עומדת, כי אמנם זכה משה להשיג יראת ה' בקלות, אך עתה הרי הוא עומד ומדבר עם בני ישראל המצויים בדרגה אחרת ממנו, אם כן מדוע לא דבר עימם בלשון המתאימה לדרגתם ולהשגתם.

אם נתבונן נראה שכל הדברים בהם חפץ האדם לעצמו - זיווג הגון, פרנסה טובה, בריאות, שלום בית, נחת מהילדים, שפע ברכה והצלחה וכו' - נתונים בידי ה' לבדו. בעניין הזיווג נאמר (עי' סוטה ב, א) 'קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף', וכשם שבזמן קריעת ים סוף הציל הקב"ה את עם ישראל וקרע לפניהם את הים, כך בעניין מציאת הזיווג רק הקב"ה לבדו קורע את ימו הפרטי של האדם, מסיר מעליו את כל קשייו וממציא לפניו את המיועדת לו מן השמים. וכגון זה נאמר (עי' פסחים ק"ח, א) בעניין הפרנסה וגם נאמר (עבודה זרה ג, ב) שהקב"ה זן ומפרנס לכל - מביצי כינים עד קרני ראמים, ואף נאמר (תהלים נה, כג) "השלך על ה' יתברך והוא יכלכלך". והעולה מאלו הדברים שהגם שנדמה לאדם שבכוחותיו ובכשרונותיו הוא ממציא לעצמו את פרנסתו ברווח, הרי שלא כך הם פני הדברים, ורק הקב"ה הוא זה שדואג לפרנסת האדם וקובע האם יתפרנס ברווח או בדוחק.

בימי חיי, כבר ראיתי אנשים רבים שהיו עשירים מופלגים, וביום אחד איבדו את כל נכסיהם. ומנגד ראיתי אנשים שהיו עניים מרודים אשר בקושי השיגו את פת לחמם, וברגע אחד נתהפך עליהם הגלגל וסכום כסף גדול נפל לידיהם. ואם ננסה להסביר זאת על פי ההיגיון והטבע, לא יעלה בידנו, כיון שאין לכך הסבר טבעי והגיוני, על כן מוכרחים אנו לומר שמפתח הפרנסה מצוי בידי שמים. אף כאשר זקוקים לרפואה, מתפללים לה' 'רפאנו ה' ונרפא הושיענו וניוושע', כיון שמפתח החיים נתון בידי ה' לבדו, והוא זה שקובע ומחליט האם החולה יתרפא ממחלתו ויזכה לחיים או שמא יסיים את חייו. וכבר אמרו חז"ל (קידושין פב, א) 'טוב שברופאים לגהינום' ועל כן כיצד נוכל לתלות ביטחוננו ויהבנו ברופא, ולו

הילולא דצדיקיא

- כ - רבי יוסף צוברי
- כא - רבי אהרן רוקח האדמו"ר מבעלז
- כב - רבי מרדכי בר הלל בעל ה'מרדכי'
- כג - רבי ישראל יעקב קניבסקי
- כד - רבי ישמעאל הכהן רבה של צפת הי"ד
- כה - רבי עזרא שעיו
- כו - רבי יואל טיטלבוים מסאטמאר

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

אחד בפה ואחד בלב

באחת מנסיעותיי במטוס הבחנתי ביהודי שישב בסמוך אליי וענד לצווארו סמל גדול של מגן דוד. בשעת הארוחה אכל היהודי ממנות הטריפה שמחולקות במטוס, ואף שתה יין נסך בתאוה גדולה.

כיון שאותו יהודי ישב בחברת אנשים רבים שבאו עימו - לא שוחחתי איתו כלל, אולם פניתי לדו"לת בקול רם ושאלתי אותה האם יש במטוס אוכל כשר בעבור כל הנוסעים היהודים.

לצערי הרב הדיילת ענתה לי שאין אוכל כשר עבור כל היהודים, כיון שהם לא הזמינו אוכל כזה. וגם האוכל שהוזמן עבורי - נשכח בטרמינל, ולא אוכל לקבלו. לשמע תשובתה קראתי בקול גדול שאין זה הוגן ששוכחים להביא אוכל כשר למי שהזמין אוכל כזה, ובמיוחד כאשר מדובר בנוסע מהמחלקה הראשונה.

כל זאת עשיתי כדי שאותו יהודי ישמע שאני מתלונן על כך שאין אוכל כשר במטוס, ואולי יזכר ביהדותו ובכך שגם עליו לשמור על כשרות האוכל הבא אל פיו. אולם היהודי רק צחק מדבריי והמשיך לאכול עם חבריו מהמנות הלא כשרות.

בהמשך הטיסה שארכה שעות רבות ביקשתי מאותו יהודי גפרור כדי להצית סיגריה. היה זה לפני שנים רבות, בימים שבהם עדיין הייתי מעשן והעישון במטוס היה מותר. היהודי פתח עימי בדברים ושאל להיכן אני נוסע והאם נסיעתי למטרת נופש. השבתי לו שאני נוסע לבקר בקהילה היהודית קטנה שבה חיים קומץ יהודים ששומרים בקנאות על יהדותם, ומנסים בכל כוחם ויכולתם לשמור תורה ומצוות, ונסיעתי אליהם היא למטרת חיזוק ולא לנופש.

אגב כך המשכתי לדבר עימו על היהדות ועל הכשרות תוך כדי שאני מסביר לו עד כמה יהודי צריך לשמור את נפשו מלטמא אותה במאכלות אסורות, ואף סיפרתי לו על מסירות נפשם של יהודים רבים ששמרו

על עצמם לבל יטמאו את גופם במאכלים משוקצים ובשתיית יין נסך, שכן אלו מטמטמים את מוחו ואת לבו של האדם, ועל ידי כך האדם מתרחק מהקב"ה מבלי לחוש בדבר.

"אני מאמין בקב"ה ובצדיקים למרות שאיני אוכל כשר" טען לעומתי היהודי במטוס, והמשיך: "בכל בוקר אני מניח תפילין ובביתני אני מקפיד גם על כשרות, אך מחוץ לביתי - אינני מקפיד בדבר". כך אמר.

הצטרפתי לשמוע את הטעות שבדבריו והסברתי לו שוב שאין כל אפשרות להאמין בקב"ה מבלי לשמור תורה ומצוות, שכן זוהי אמונה מזויפת!

לא ניתן להידבק בה' במצות התפילין כשהמוח והלב פגומים ממאכלות אסורות. ואין ערך לשמירת הכשרות בבית, כאשר בחוץ אוכלים מכל הבא ליד.

לאחר ששוחחנו כשעתיים שאל אותי האיש מהיכן אני, ואני השבתי לו שאני מהעיר ליאון שבצרפת.

"האם אתה מכיר איזה רב בליאון בשם הרב פינטו? אבי הולך אליו הרבה". כך אמר האיש, ואני השבתי לו בתמימות: "באמת? מעניין, אני דווקא מכיר את הרב פינטו הזה והוא יושב לצידך ומשוחח איתך כבר שעותיי תמימות".

אותו יהודי היה נבון לגמרי, והוא התנצל על כך שאכל לצדי אוכל לא כשר, ואמר שמעתה הוא ישתדל לאכול רק אוכל כשר.

הוכחתי אותו שוב על אמונתו שהיא רק מן השפה ולחוץ, אחד בפה ואחד בלב. שהרי רק כאשר נודעה לו זהותי התורנית הוא הצהיר בפניי שישתדל לאכול כשר, ואם לא היה יודע שאני רב בישראל - היה ממשיך להכניס לפיו מאכלי טריפה ללא היסוס.

כדי להגיע לאמונה שלימה בה', בראש ובראשונה צריך לחדול מאכילת המאכלים המשוקצים שחוצצים בינינו לבין בוראנו, וכך נזכה בסייעתא דשמיא להידבק בה' ללא כל הפרעה.

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

מתנת החסד שהצילה ממות

"ושמר ה' אלקך לך את הברית ואת החסד" (דברים ז, ב)

שלוש מתנות טובות נתן הקב"ה לישראל; רחמיים ביישנים, גומלי חסדים. גומלי חסדים מנין. דכתיב "ושמר ה' א-להיך לך את הברית ואת החסד" (ירושלמי קידושין א, א).

"חסד הוא מכלל המצוות שבין אדם לחברו - כותב רבנו יונה ז"ל, וענינו שישים חפצו והשתדלותו לגמול חסד לבני אדם ולהטיב להם בממונו ובטורח גופו ולעשות להם נחת רוח ולדרוש שלומם וטובתם ולחפוץ ביקרם וטובם, ואף להיזהר מהזיק להם במעשה ובדיבור".

"ובמדה הזאת סרו ונסתלקו מדת האכזריות והכילות והשנאה והקנאה והגאווה, היינו להשתרר על בני אדם שלא כחפצם ורצונם. וכל אדם יכול לעלות במעלות החסד אעפ"י שאינו בעל ממון, כמו שאמרו ז"ל גדולה גמילות חסדים שהיא בגופו ובממונו".

"והנה זה הענין ישיג כל איש לקיימו ושכרו הרבה מאד. וכן יליץ טוב על העניים וימשוך ליבות בני אדם להטיב להם. ואמרו חז"ל גדול המעשה יותר מן העושה, ויתאוה ויכסוף לעשות צדקה ואף כי אין לו, ויאשר עושיה וישמח במעשה צדקתו, וכן הכתוב אומר "מה ה' א-להיך דורש מעמך כי אם עשות משפט ואהבת חסד".

הרה"ק רבי יעקב קופל מליקוב זצ"ל (סבו של ה'חזון מלובלין') היה גדול בתורה ומופלא במעשי חסד. כשהגיע זמנו להפטר מן העולם באו כיתות של מלאכים שנבראו ממצוותיו וטענו שעדיין צעיר הוא ויש לו בת להשיאה. אך

השטן הוא מלאך המוות בא וקטרג: "אף אלו מעשים טובים יקראו? האם זוהי "צדקה תציל ממות"? הרי כל עיקרם נעשו רק כדי להשיג חלק לעולם הבא. ובכן, יפטר מהעולם ויזכה לעולם הבא"...

החליטו בבית דין של מעלה: "ירד מלאך המוות לעולם ויבחן את מעשיו ואם יראה שאין מעשיו לשם שמים הרשות בידו".

ירד מלאך המוות לזה העולם, כיוון את השעה ליום חמישי בו נוהג רבי קופל לקנות צרכי שבת.

התחפש השטן בלבוש עני מרוד לבוש קרעים ומלוכלך. ראה אותו רבי קופל, עצר את עגלתו והזמינו לעלות אליה, אבל הלה לא הסכים "איני זקוק לטובתך" - הטיח ברבי קופל - "הנח אותי לנפשי".

אך רבי קופל התחנן לפני העני שיאיל לכבדו ולזכותו במצוה. התפרץ העני וקרא: "במצוות חשקה נפשך כדי לזכות לעולם הבא, מעשיך על מנת לקבל פרס!"

נפגע רבי קופל וקרא: "מוותר אני למענך על חלקי בגן עדן תמורת מצוה זו של חסד אם אך תואיל לעלות לעגלתי!" הופתע מלאך המוות, נענה ועלה לעגלה ובישר לו:

"נצחתי! מעתה נכונו לך עוד עשרים וחמש שנות חיים ותזכה להשיא גם את בתך, וגם את בנה שייולד לה"..." ואכן בן זה שנולד לבתו היה הרה"ק רבי יעקב יצחק - החזון מלובלין זצ"ל.

אסור לספר רכילות, אף שהוא אמת גמור, אפילו שלא בפניו, ואפילו אם הוא יודע בעצמו שהיה אומר דבר זה בפניו, גם כן אסור. וכל שכן אם מעיז פניו לומר בפניו אתה דברת עליו, או עשית לו כך וכך, דאסור, ועונו גדול הרבה יותר שבזה הוא מכניס שנאה חזקה בלבו, כי מעתה יתקבל הדבר אצלו לאמת גמור, שבואי יאמר, אילולא שהדבר אמת גמור, לא היה מעיז פניו לומר זה בפניו.

במרה מפטירין

הפטרת השבוע: "ותאמר ציון" (ישעיה מ"ט)

הקשר לשבת: הפטרה זו היא אחת משבע שבתות של נחמה שמפטירין החל משבת שאחרי תשעה באב, ותוכן ההפטרה פרקי נחמה לצד פרקי אמונה בה' ובתורתו.

נצור לשונך

מכניס שנאה חזקה

תולה ארץ על בלימה

מעלת לימוד התורה בארץ ישראל

"ארץ אשר ה' אלהיך דרש אותה תמיד עיני ה' א-להיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה" (דברים יא, יב)

השגחת הקב"ה על ארץ ישראל היא תמידית וקיימת לעולם, כך שעניי ה' מצויות ונתונות בארץ הקדושה מראשית השנה שהוא יום ראש השנה, עד יומה האחרון, וכך חוזר חלילה. נמצא שאין יום אחד בודד בשנה בו הקב"ה אינו מעניק השגחה מיוחדת לארץ ישראל וליושבים בה.

והנה מצינו שההשפעה של יצר הרע בארץ ישראל חלשה משאר הארצות. בספר חסד לאברהם (מעין ג - נהר ה) כתב וזה לשונו 'וגם כן יש לה כניסה להתעלות ולפתות בני ארץ ישראל ביצה"ר, אמנם אינו דומה חוזק יצר הרע והקליפה שם בחוץ כעין שליטתה בארץ שאין לה כניסה טבעית אלא דרך נקב ופתח, ושם כל עיקר משכנה וקביעותה'. משמע שעיקר יצר הרע בחוץ לארץ ובארץ ישראל הוא חלש יותר.

וזהו משום שארץ ישראל התייחדה מכל שאר הארצות בשל קדושתה הרבה. וביותר, שמצינו שישנן מצוות מיוחדות התלויות בארץ, כגון תרומות ומעשרות, המלכת מלך, ביכורים וכדו' אשר ניתנות לקיום רק בקרב יושבי ארץ הקודש, ואילו הגרים בארצות נכר אינם רשאים לקיים את אלו המצוות. ומשמע מכך שלארץ ישראל יש תוספת קדושה מיוחדת על פני שאר ארצות תבל העומדת לה בזכות המצוות התלויות בארץ, וזאת בנוסף להשגחה התמידית לה היא זוכה מהבורא יתברך.

כמו כן ידוע (שערי קדושה א, א) שבאדם קיימים רמ"ח איברים ושס"ה גידים כנגד תרי"ג מצוות, אם כן יוצא שאדם הוא למעשה ספר תורה חי כאשר כל אבר ואבר בגופו שקול כנגד מצוה אחת מן התורה. מצוות התלויות בארץ כלולות אף הן בתרי"ג מצוות, כך יוצא שישנם איברים בגוף האדם שהם למעשה שקולים ומכוונים כנגד מצוות אלו. ולאור זאת נראה לומר שבשעה שאדם גר בארץ נכר ואינו מקיים את מצוות ישוב הארץ, יוצא אפוא שגופו לוקה בחסר, היות ואינו מקיים את המצוות התלויות בארץ שהינן בכלל תרי"ג מצוות השקולות כנגד תרי"ג איברים.

מנגד, יהודי הגר בארץ הקדש ומכוח זאת מקיים את כל המצוות כולן, ובכללן מצוות התלויות בארץ, הוא גורם בכך שגופו יהיה שלם בתורה ובמצוות, ולמרות שכיום אין לנו בית מקדש ועל כן נמנע מאיתנו קיום הרבה מצוות, בכל זאת אדם שיושב ומצפה לבנין בית המקדש, הרי הוא מקבל שכר על כל המצוות כיון שאין זה באשמתו שלא נבנה המקדש.

חזק וברוך

מתחזקים באחוזה וזוכים לברכה

רבות ידענו על מעלתה של עניית אמן בכוונה. אך מהמעשה דלהלן המובא בספר הזוהר נוכל להוסיף וללמוד כי יש למסור את הנפש ממש על עניית אמן: רבי חייא אבא הזדמנו לבית האכסניה, וכהרגלם מדי לילה קמו בשעת חצות לעסוק בתורה. בתו של בעל המלון הבחינה בכך, קמה ממיטתה והדליקה להם את הנר, לאחר מכן עמדה מאחוריהם לשמוע את דברי התורה היוצאים מפיהם.

לאחר זמן מה הבחינו החכמים בבתו של בעל המלון העומדת מאחוריהם ומקשיבה לשיחתם. כיון שכך החל אחד מהם לדבר מעניין מצות הדלקת הנר שזכו בה הנשים, והוסיף, שאף שהנשים אינם מאירות בתורה כי אין הן לומדות תורה בעצמן, מכל מקום כאשר הגברים עוסקים בתורה, הרי הם מאירים את אותה מצוה שהנשים חייבות בה ומשלימים אותה.

תוך כדי הדיבור, הבחינו החכמים שהאשה שהקשיבה לדבריהם החלה פתאום לבכות עד שאף אביה התעורר לקול בכייתה. פליאתם התעצמה ביותר כאשר ראו כי לאחר ששמע אביה מפייה מה גרם לבכייתה, החל לבכות אף הוא.

אמר לו רבי יוסי, מדוע אתה בוכה, שמא לא זכתה בתך זו בחתן שהוא בן תורה? אמר לו: בודאי, נכון הדבר, על כך אני ובתי בוכים תמיד.

וכאן המשיך האב והסביר מדוע לקח חתן זה לבתו: 'משום שראיתיו באחד הימים כיצד הוא קופץ מראש הגג כדי לשמוע קדיש ולענות 'אמן' עם הציבור, וכל כך התפעלתי ממעשהו זה ממנו היה ניכר כי אדם גדול הוא, עד שמיד בסיום התפילה החלטתי לתת לו את בתי לאשה'. אולם מיד לאחר החתונה, המשיך האב בצער, גילינו כי אפילו לברך ברכת המזון או לקרוא קריאת שמע אינו יודע.

אמרו לו החכמים, אם כך הם פני הדברים, אולי תבקשנו שיתן גט לבתך, ואף אם לא יסכים, יכול אתה להתנחם בכך שבניו יהיו בעלי תורה.

עודם משוחחים, והנה הגיע החתן והתיישב לצדם. הביט רבי יוסי בפניו הקורנות שאור גדול זרח מהם ואמר: רואה אני בבחור זה שאור התורה זורח מפניו, אך עדיין איני יודע אם דבר זה נובע משום שהוא עצמו יגדל בתורה, או שמא רק משום שבניו עתידים לגדול בתורה.

שמע זאת הנער וחייך, והנה להפתעת כולם החל פתאום לדרוש בסודות התורה, בדברים שלא שמעתם אוזן מעולם. משסיים לדרוש הסביר לחכמים, שכאשתו ואביה עמדו נדהמים: היות והנני צעיר לימים ובאתי מבבל לארץ ישראל שבה חיים גאונים וחכמים רבים, קיבלתי על עצמי לשתוק ולא להראות את חכמתי במשך תקופת זמן. אתמול הסתיימה תקופה זו ומן השמים כיוונו שתבואו לכאן ותשמעו מפי את הדברים הללו.

בינתיים המשיך הנער לדרוש בפסוק בו החלו החכמים לדרוש בתחילת הלילה "כי נר מצוה ותורה אור", וכמו קודם, שפע פיו בדברי תורה עמוקים ביותר.

רבי חייא ורבי יוסי היו מלאי התפעלות, מעולם הם לא נתקלו בנער צעיר המגלה חכמה כה עמוקה, ועל כן התעניינו מהיכן הוא ומה מקור משפחתו. סיפר להם הנער: מבבל אנכי, ובנו של רב ספרא הנני, בהיותי פעוט רך התייתמתי מאבי ועליתי לארץ הקודש, וכאשר נוכחתי בגדולתם של חכמי ארץ ישראל גזרתי על עצמי שתיקה למשך תקופה ארוכה.

כאשר התגלתה האמת לא ידעו האשה ואביה את נפשם מכבי ומשמחה כאחת, ובשמחתם כי רבה ערכו משתה גדול לכל אנשי העיר, ובו ביום מינו את החתן הצעיר כרב ומנהיג הקהילה.

בסיום המעשה כותב הזוהר, שכאשר שמע על כך רבי שמעון בר יוחאי נזכר שלפני שנים רבות ברך את ר' ספרא אביו של הצעיר הזה שיזכה לבן תלמיד חכם, ושמח לגלות שברכתו התקיימה.

מתורתו של אליהו הנביא זכור לטוב

תורה שחכמי תורה מצפין להם. והכל מאין בא מלפני הקב"ה שידי פשוטות לעושי תשובה והכל שלו והכל מעשה ידיו.

בזמן שישראל עושין רצונו של מקום, מה נאמר בהן "זית רענן יפה פרי תואר קרא ה' שמך" וגו' (ירמיה י"א), לכך נאמר "ולא יראה כי יבא חום והיה עלהו רענן ובשנת בצורת לא ידאג ולא ימיש מעשות פרי".

משלו משל למה הדבר דומה?

לעשרה בני אדם שבאו במסיבה אחת; אחד הביא דגים גדולים, השני הביא דגים קטנים, השלישי הביא מיני מלוחים, והרביעי הביא מיני תפלים, החמישי הביא כרוב ותרדין שלוקין, הששי הביא ביצים, והשביעי הביא גבינה, השמיני הביא בשר שור, התשיעי הביא בשר איל, העשירי הביא בשר עופות.

כל אחד ואחד הביא אכילה אחת על השולחן, וכל אחד ואחד נוטל מכל עשר אכילות והולך לביתו בעשר מיני אכילות. כך כיון שבאו עשרה בני אדם לבית הכנסת ולבית המדרש ולומד כל אחד ואחד מהם עם כל חבריו דבר אחד או פסוק אחד או הלכה אחת, נמצא ביד כל אחד ואחד מהם שהוא נוטל עשר הלכות או עשרה דברים והולך לביתו בעשרה דברים או עשרה פסוקים או עשרה הלכות.

לפיכך הייתי אומר, לעולם ישב אדם ויעסוק בתורה ובמעשה מרכבה ובכל מדות טובות שבעולם ויניח הכל וילך לבית הכנסת ולבית המדרש ובכל מקום שמחדשין בו תורה, שבישיבת בית הכנסת ובישיבת בית המדרש שמחה מתחדש להקב"ה בכל יום תמיד.

"חושך שבטו שונא בנו ואוהבו שחרו מוסר".

דבר אחר, לחדשיו יבכר, למכבדי תורה שמכבדין את התורה בכל יום תמיד. כיצד, עיר שיש בה עכו"ם ויש בה עשרה בתים של ישראל שמשכימין ומעריבין בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, אף על פי שהעכו"ם חונים נגד סביבותיהם, אפילו הכי הם מכבדים אותם ויראין מהם, שנאמר (ישעיה כ"ה) "על כן יכבדוך עם עז קרית גוים עריצים ייראוך" וגו'.

ומהו "כי מימיו מן המקדש המה יוצאים", מפי שמצוה קלה הרי היא כחמורה וחמורה הרי היא כקלה, וכן אלו ואלו רפואה הן לישראל בין בעולם הזה, בין לימות בן דוד, ובין לעולם הבא, שנאמר "והיה פריו למאכל ועלהו לתרופה". ובזמן שישראל עוסקין בתורה, ועושין צדקה ומשפט הקב"ה משמח בהן ומגיד להן ששמחתו בהן אלף אלפים לטובה, כפליים יותר מהם שנאמר (ש"ה ו) "אל גנת אגוז ירדתי" וגו', מה אגוז זה יש בו ארבעה בתים כך כל חכם וחכם מישראל שיש בו דברי תורה לאמיתו, יש בו ארבעה דברים; חכמה ובינה דעה והשכל.

משלו משל למה הדבר דומה?

למלך שהוא בא לכמה ימים ושנים בתוך ביתו, כשהוא בודק את עבדיו אינו בודקן לא על כסף וזהב ואבנים טובות ומרגליות, אלא אומר פלוני עבדי הכי קרא ושנה? אם אמרו לו שהוא קרא ושנה והעדיף על חבריו שעשה תשובה, מיד מודה לו המלך ועוזב את הכל ומשמח עמו. לכך נאמר "אל גנת אגוז ירדתי לראות באבי הנחל לראות הפרחה הגפן הנצו הרמונים", אלו מעשים טובים ותלמוד

בזמן שישראל עוסקין בתורה ועושין צדקה ומשפט, הקב"ה שמח בהן ומגיד להן ששמחתן יהא עד סוף כל הדורות, שנאמר (תהלים קל"ב) "כי בחר ה' בציון אוה למושב לו זאת מנוחתי עדי עד" וגו'.

וכך אמר להם הקב"ה לישראל, בני וכי מה שמחה יש לו לאדם אלא בדברי תורה בלבד, הא כל המשמח בכסף וזהב באבנים טובות ומרגליות מה שמחתו בהן לאחר מיתה, הלא לאחר שמחתך מות, א"כ מה יתרון לכל שמחתו. אבל אתם בני בואו ושמחו עם התורה שמחה שלמה, כדרך שאני משמח בכסם לעד ולעולמי עולמים, שנאמר (ישעיה ס"ה) "כי אם שישו וגילו עד עד" וגו'.

מהו "לחדשיו יבכר", למחדשיו תורה שמחדשין את התורה בכל יום תמיד, לבן שהוא בכור לאביו ולאמו שמחדש דברי תורה שהכל שמחין בו. כיצד, אם יש לאדם בן בכור בבית רבו אם יש בו תורה שמחה מתחדש לו לאביו בכל יום, עליו הכתוב אומר (משלי י) "בן חכם ישמח אב", אבל אם פשע הבן בחכמה ומוציא חכמתו לדברים של בטלה ולדברים אחרים ואביו אינו מייסרו, עליו הכתוב אומר (שם י"ג)

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

בתנ"ך מסופר על האתונות שאבדו לקיש, אביו של שאול המלך. וכך אמר קיש לשאול בנו; קח עמך אחד מהנערים ולך חפש את האתונות שאבדו. ויאמר שאול אל קיש אביו; הנה נמצא איתי רביע שקל, אתן אותו לאיש הא-להים ויאמר לנו את הדרך בה נלך לחפש אחר האבידה.

וואים אנו מכאן, כי בימים עברו לא היו מגישים תלונה למשטרה בגלל אבידה שנאבדה, אלא היו נותנים צדקה לצדיק. כך הם פני הדברים אצל צדיקים; נודרים לזכותם, ואז השם יתברך עוזר ומסייע בכל. יעיד על כך הסיפור הבא:

רבי יעקב אודיס חיתן את בנו. ביום החופה נתן מתנה לבנו החתן; שרשרת זהב כעין צמיד ליד, עליה חרוט שם החתן. החתן שמח מאד עם המתנה, אך עוד באותו יום, אבד לו הצמיד במקום מסוים. הוא חזר לביתו עצוב וחפוי ראש, שכן הדבר קרה לו ביום חופתו, זמן קצר לאחר שקיבל את המתנה.

החתן לא גילה לאביו את אשר קרהו, אלא הלך להגיש תלונה למשטרה. בד בבד, הוא נדר נדר של סכום כסף גדול לזכותו של הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א, אם ימצא את הצמיד שקיבל.

וראה זה פלא. למחרת החתונה חזר החתן לאותו מקום בו איבד אתמול את הצמיד, ומצא אותו מושלך בדיוק באותו מקום בו איבד אותו. כשהבחין בכך בעל המקום הוא אמר לו; אינני מבין. ארבעה פעמים ניקינו כבר את המקום הזה במשך היום שחלף, אספנו את כל האשפה, ואת הצמיד הזה עינינו לא ראו...

כל זאת בזכות הנדר שנדר עבור הצדיק זיע"א.